

Myrinia

Föreningen Mossornas Vänners tidskrift

Volym 26 - nr 1 - 2016

MYRINIA är Mossornas Vänner tidskrift. Mossornas Vänner är en förening som har som målsättning att hålla kontakten mellan och främja mosskännedomen bland mossintresserade, såväl amatörer som yrkesaktiva. Detta sker, förutom via MYRINIA, genom nationella och regionala exkursioner och studiecirklar m.m.

Medlemskap i föreningen, inklusive MYRINIA, kostar 100 kr per år.

Familjemedlemmar (erhåller ej MYRINIA) betalar 10 kr.

Beloppet sätts in på plusgiro 13 37 88 - 0 (Mossornas Vänner).

Vill du ha kontakt med andra mossintresserade? Tag i så fall kontakt med någon i Mossornas Vänner styrelse (se nedan).

*Om du har **ny adress**:* hör av dig till kassören! (se nedan)

Ordförande: Tomas Hallingbäck, Körsbärsvägen 7, 741 31 Knivsta, 018-34 35 12, thallingback@hotmail.com

Vice ordförande: Lars Sjögren, Gunnar Wennerbergs väg 4, 44334 Lerum, 0302-18558, 070-5722436, lars.sjogren@tele2.se

Sekreterare: Olle Holst, Parternas gränd 69, 226 47 Lund, 070-521 27 07, Olle.Holst@comhem.se

Kassör: Göran Ljung, Lönaholma 3178A, 282 92 Västra Torup, 0451-521 74, goran_ljung@bredband.net

Exkursionssekr.: Fia Bengtsson, Luthagesesplanaden 91, 752 71 Uppsala, 070-270 08 07, fia.bengtsson@ebc.uu.se

Kursansvarig: Sara Asker, Hagagatan 3, 652 20 Karlstad, 070-824 26 11, tillsaranilsson@hotmail.com

Försäljningsansvarig: Tomas Hallingbäck, Körsbärsvägen 7, 741 31 Knivsta, 018-34 35 12, thallingback@hotmail.com

Hemsidesansvarig: Daniel Udd, Västergrav Ramsgatan 18, 795 90 Rättvik, 073-802 93 68, danieludd@gmail.com

Myrinia - Föreningen Mossornas Vänner tidskrift

<http://www.sbf.c.se/MV>

ISSN 1102 - 4194, Upplaga: 240 exemplar

Ansvarig utgivare: Mossornas Vänner ordförande Tomas Hallingbäck

Omslagsbild: Sporkapsel av hårklomossa *Dichelyma capillaceum* Foto: Ulf Jansson.

Fynd av sprödkalkmossa *Tortella bambergeri* på Orust i Bohuslän

ANDREAS STANSVIK

Fyrmästaregången 16, 413 18 Göteborg, andreas@stansvik.com

A record of Tortella bambergeri on the Swedish west coast, some facts about the species, and diagnostic characters to separate it from T. tortuosa are presented.

Den 12:e december 2015 exkurerade Olle Molander, Peter Carlsson och jag på södra Orust i Bohuslän, där Olle tidigare noterat en intressant kärlväxtflora. Lokalen är en sydsluttning, ca 100 meter från havet, med öppen blandskog och stort inslag av ädellövträd.

Mossfloran visade på en kalkhalt i marken som är ovanlig i vår landsända, med exempelvis grov baronmossa *Anomodon viticulosus* och kruskalkmossa *Tortella tortuosa* i stora mängder. Med denna lovande inledning blev vi extra hoppfulla om att kunna hitta något riktigt spännande, vilket också skedde då vi fann stor lansettmossa *Trichostomum brachydontium*, en art som har få fyndplatser i Sverige utanför Öland och Gotland.

Alldeles intill svällande tuvor av *Tortella tortuosa*, växte lite mindre och ganska täta tuvor av en *Tortella* med fragila bladspetsar. Bladen hos denna föreföll vara ganska rakbladiga i väta, jämfört med *T. tortuosa*. Vi tittade på ett flertal tuvor som såg ut på detta sätt och uteslöt skör kalkmossa *Tortella fragilis* som kandidat. Slutsatsen i fält blev att det var en otypisk *T. tortuosa* med fragila bladspetsar, vilket denna art har ibland (varieteten *fragilifolia*).

Väl hemma mikroskoperade jag *Tortellan* och kom fram till att det måste vara *T. tortuosa* med fragila bladspetsar. På kvällen satt jag och bläddrade i BBS field guide (Atherton m.fl. 2010) och läste om *Tortella*-arter. Jag kom till *T. bambergeri*, som jag inte kan påminna mig att jag hört talas om överhuvudtaget, men beskrivningen stämmer precis med *Tortellan* från Orust. Efter lite googlande om *T. bambergeri*

hittade jag en artikel i Journal of Bryology (Bosanquet 2006) där det beskrivs hur artens förekomst på Brittiska öarna uppmärksammats först på senare år, men att den med största säkerhet är förbisedd då den tidigare varit dåligt känd. Hassel & Høitomt (2013) skriver att arten nyligen är funnen även i Norge och Sverige.

Tomas Hallingbäck har bekräftat bestämningen och tipsade om en artikel i Svensk Botanisk Tidskrift (Hedenäs 2015) där det framgår att *T. bambergeri* är känd från ett mindre antal lokaler i Sverige. Bara ett fåtal av fynden är inlagda i Artportalen, men även hos oss är den troligtvis förbisedd och kan nog förväntas finnas på långt fler lokaler.

Enligt Hedenäs (2015) är *T. bambergeri* kanske mest lik styv kalkmossa *Tortella rigens*, men detta är en art som mig veterligen inte finns på västkusten. Nedan ges istället några exempel på skillnader gentemot *T. tortuosa*, som känns som den mest sannolika förväxlingsarten på västkusten. Detsamma gäller antagligen större delen av landet eftersom *T. rigens* utbredning i landet är mycket begränsad.

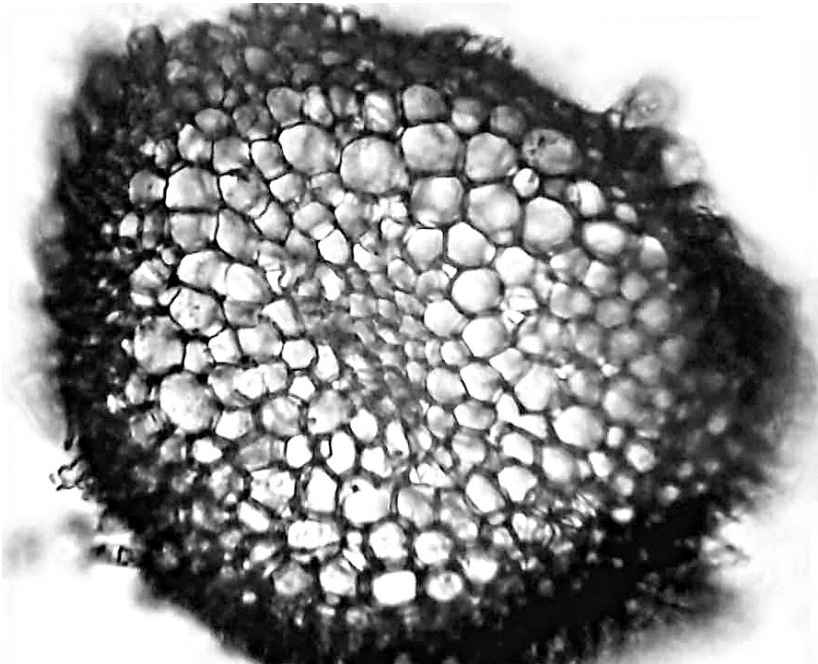
Den viktigaste mikroskopkaraktären som skiljer *T. bambergeri* från *T. tortuosa* är enligt Bosanquet (2006) att dorsalsidan av bladnerven har papillösa, runda-kvadratiske celler i den övre fjärdedelen av bladet (figur 1). Hos *T. tortuosa* är motsvarande celler släta (figur 2). Då de flesta bladen hos *T. bambergeri* är avbrutna, gäller det att hitta intakta blad för att kunna bedöma detta. Ytterligare en karaktär, som uppges vara 95 % pålitlig, är närvaro av centralsträng i stammen (figur 3).

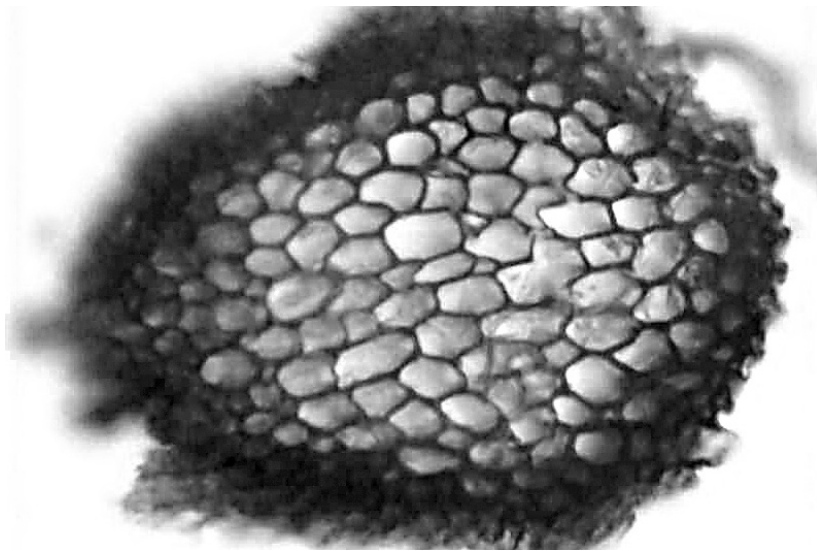
Figur 1. *Tortella bambergeri*. Dorsalsida av nerven där nervens ytceller övergår från släta till papillösa. Bladspetsen är till vänster i bilden. Foto: Peter Carlsson.

Figur 2. *Tortella tortuosa*, bladspets. Notera de släta cellerna på dorsalsidan av nerven, samt att dessa går hela vägen till bladspetsen. Foto: Peter Carlsson.

Figur 3. Stamtvärsnitt av *Tortella bambergeri* med centralsträng. Det går att hitta snitt där detta är ännu tydligare, men bilden är medvetet vald för att illustrera ett typiskt snitt från kollekten. Foto: Peter Carlsson.

Figur 4. Stamtvärsnitt av *Tortella tortuosa*, utan centralsträng. Foto: Peter Carlsson.

Figur 5. *Tortella bambergeri* (nedtill) och *T. tortuosa* växande tillsammans. Bilden är från Glyckshult i Skållerud, Dalsland, där de båda *Tortella*-arterna växte på en lodyta i kalkrik tallskog. På bilden syns också stor klockmossa *Encalypta streptocarpa* och några skott av en ärgmossa *Zygodon* sp. Foto: Leif Appelgren.

Figur 6. Habitusbild på *Tortella bambergeri*. Bilden är från Djupvik i Södermanland. Foto: Cecilia Nilsson.

Centralsträng saknas alltid hos *T. tortuosa* (figur 4). Båda dessa karaktärer stämmer mycket väl med samtliga våra kollektorer av mossan från Orust. Figur 5 och 6 visar *T. bambergeri* från andra delar av landet, i figur 5 växande tillsammans med *T. tortuosa*.

Efter att ha tagit reda på lite mer, inser jag att fyndet av *T. bambergeri* inte är så unikt som jag initialt trodde. Men, som Hedenäs (2015) skriver, är arten säkerligen förbisedd, och då den inte finns beskriven i de floror som vanligen används av nordiska bryologer kan det vara värt att lyfta fram den. Ha detta i bakhuvudet nästa gång du ser en *Tortella* som du tycker avviker lite grann. Kanske har du hittat *T. bambergeri*!

Referenser

- Atherton, I., Bosanquet, S. & Lawley, M. (eds.) 2010. Mosses and Liverworts of Britain and Ireland - a field guide. British Bryological Society.
- Bosanquet, S.D.S. 2006. *Tortella bambergeri* (Schimp.) Broth. in the British Isles. Journal of Bryology 28: 5-10.
- Hassel, K & Høitomt, T. 2013. *Tortella* vrimoseslekta i Norge, nye arter og arter vi kan være på utkikk etter. Blyttia 71: 215-224.
- Hedenäs, L. 2015. Styv kalkmossa och andra kalkmossor i Sverige. Svensk Botanisk Tidskrift 109:2 94-104.

Stäpprosettmossa *Riccia ciliifera* funnen med sporer för första gången i Sverige

TOMAS HALLINGBÄCK

Körsbärsvägen 7, 74131 Knivsta, thallingback@hotmail.com

A rich stand of Riccia ciliifera has been found with sporophytes for the first time in Sweden. This perennial Riccia is heterothallic with big female (fig. 1) and small male (fig. 2) thalli.

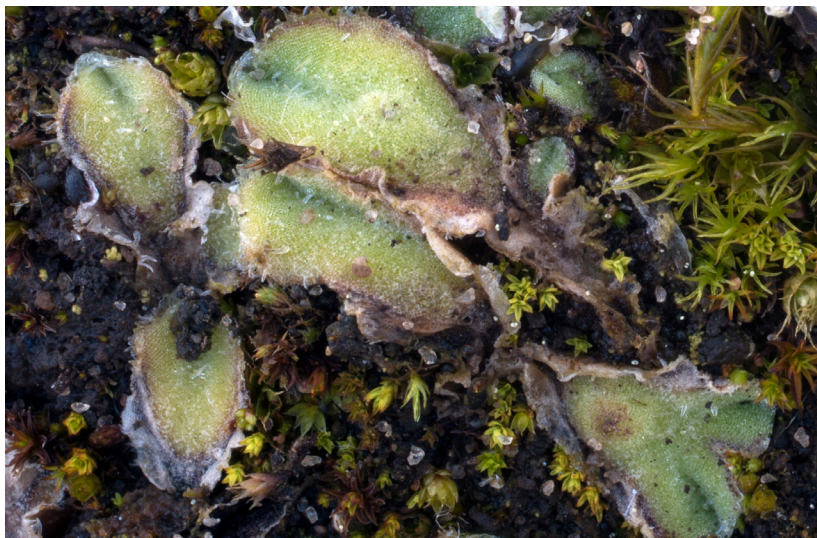
Under inventeringen av Stora Alvaret på Öland hösten 2013 sprang Niklas Lönnell på en rik förekomst av stäpprosettmossa *Riccia ciliifera* ca 3 km öster om Kastlösa kyrka.

Knappt två år därefter (våren 2015) hade jag vägarna förbi hans lokal och upptäckte då att arten var rikt fertil och försedd med välutvecklade sporkapslar. Eftersom arten såvitt jag kände till inte tidigare är funnen med sporkapslar i Sverige så tog jag några foton och ett belägg.

Stäpprosettmossan är intressant på flera sätt. Förutom att vara sällsynt i Sverige, är det den enda *Riccia*-arten i landet som är flerårig. Den är dioik (skildkönad) och s.k. heterotallisk, med honplantor (figur 1) som är ungefär dubbelt så stora som hanplantorna (figur 2). Honplantor hade inte tidigare påträffats i Sverige (Damsholt 2002).

Arten hör till Centraleuropas stäppvegetation och dess nordgräns i Europa utgörs av Öland och Gotland. Den växer på sandblandad exponerad jord i naturlig vegetation på platser som trampas eller ”småstörs” på annat sätt. På den nu rika lokalen växte den på och intill en vandringsstig omgiven av alvar och hithörande flora.

Enligt 2015 års rödlista bedöms arten vara starkt hotad (EN) i Sverige på grund av att den bara är känd från en handfull platser med extremt få individer, samt att en minskning i populationen pågår eller förväntas. På två av lokalerna har populationerna nyligen minskat, troligen på grund av igenväxning. Stäpprosettmossans utbredning bedöms i Sverige vara kraftigt fragmenterad, med en förekomstarea som är klart mindre än 500 km² (inklusive mörkertal).

Figur 1. Honbålar där man ser början till kapslar som snart bryter igenom bålels ovansida och hålligheten där kapseln tidigare spruckit upp och spritt sporer. Foto: Tomas Hallingbäck.

Figur 2. Hanbålar är ungefär hälften så stora som honbålar. Foto: Tomas Hallingbäck.

Referenser

Damsholt, K. 2002. Illustrated Flora of the Nordic Liverworts and Hornworts. Nordic Bryological Society, Lund.

Sporkapslar på hårklomossa

Dichelyma capillaceum

PER DARELL

Rökesvens väg 14, 342 34 Alvesta, per.darell@netatonce.net

Dichelyma capillaceum is reported with sporophytes from the small lake Kölnen in the province of Småland, south Sweden. Sporophytes are rarely developed in Dichelyma capillaceum, and formerly only known from nine Swedish localities.

Utbredning och miljö

Hårklomossa *Dichelyma capillaceum* är förtecknad i bilaga 2 i EU:s art- och habitatdirektiv (92/43/EEG), vilket innebär att ett tillräckligt antal områden med förekomster av arten skall ingå i nätverket Natura 2000. Sverige hyser större delen (> 90 %) av den europeiska populationen av hårklomossa och arten är fridlyst sedan år 2000. Hårklomossan har i Sverige ett nordligt och ett sydligt utbredningsområde. Det nordliga sträcker sig från Dalarna i norr till Uppland i öster och Bohuslän i väster. Stora förekomster finns vid Testaboån vid Gävle och nedre Dalälven (Gästrikland), Valåsens och Övre Svartåns vattensystem (Örebro län) och Alsterån (Värmland). Mindre förekomster finns vid Virlången (Södermanland) och Bäveån (Bohuslän). Det sydliga utbredningsområdet omfattar södra Småland, Blekinge och Skåne. Stora förekomster här finns i Alsteråns, Lyckebyåns, Mörrumsåns, Lagans och Helge ås vattensystem.

Hårklomossan växer på stenblock och träd- och buskbaser vid stränder till sjöar och långsamt rinnande vattendrag där vattennivån har stora och naturliga växlingar (i regel över 0,5 m). Arten förekommer i den zon som översvämmas varje vinter. Under vintersäsongen, som kan sträcka sig från november/december till maj/juni, befinner sig mossan normalt under vattenytan. Det är emellertid stora skillnader

mellan olika år. Hårklomossa har också påträffats i andra miljöer där den troligen dränks under vintern, som i glupar, hålor i berg och bergbrott.

Spridning

Hårklomossan förekommer ofta rikligt i de vattensystem där den påträffas. I andra vattensystem med till synes lämplig miljö förekommer den inte alls. Utbredningen hänger sannolikt ihop med artens spridningsförmåga; vegetativ förökning är vanlig medan könlig är ovanlig. Hårklomossan är skildkönad (dvs. att den har han- och honorgan på skilda plantor) och har sällan kapslar. Då starka flöden, is och vattenståndsändringar sliter loss delar av mossan kan den sprida sig och få fäste i mer eller mindre närliggande områden. Jag har vid flera tillfällen sett lösa tussar vid vattendrag i buskar eller på stränder.

Efter att ha inventerat hårklomossa i över tio år fick jag äntligen se den fertil och med sporkapslar 2013. Fynden gjordes i en liten, sänkt sjö, Kölnen, utanför Alvesta i Småland. Sjön är nästan tom för vatten på sommaren och hårklomossan står då på "land". Under vinterhalvåret kan vattnet stiga med över en meter. Vissa år är mossan helt under isen

Figur 1. Hårklomossa *Dichelyma capillaceum* med rikligt med sporkapslar, november 2015. Foto: Johan Marand.

Figur 2. Två perichaetier i bladveck på stammen, april 2016. Foto: Roland Bengtsson.

Figur 3. Perichaetium med blottade honorgan (arkegon), april 2016. Foto: Roland Bengtsson.

på vinterhalvåret, andra år kan mossans översta delarna synas ovanför iskanten. Hårklommossa finns nästan runt hela sjön men endast längs en liten sträcka förekom sporkapslar. År 2015 återvände jag för att se om

Figur 4. Sporkapslar av hårklomossa *Dichelyma capillaceum*, november 2015. Foto: Ulf Jansson.

jag återigen kunde finna några sporkapslar. Minsann, på samma sträcka fanns över 200 sporkapslar (figur 1), men jag gjorde inte heller nu några fynd på andra ställen runt sjön. Flera sjöar i Kölnens omgivningar har rikliga bestånd av hårklomossa, som exempelvis Stråken, Kojtasjön i Mörrumsåns vattensystem och Alvesta kommun, och Möckeln i Helge ås vattensystem och Älmhults kommun (bl.a. Darell 2006).

Två äldre svenska fynd av sporkapslar finns dokumenterade: i Södermanland 1864 (lokalen finns inte kvar) och i Helge ås utlopp i Osbysjön, Osby sn, Skåne 1935. Vid ett återbesök på den senare lokalen i juli 1990 påträffades inga sporkapslar (Hedenäs m. fl. 1996). Under 1900-talet finns inga andra noteringar om sporkapslar. De omfattande inventeringar av hårklomossa som gjorts under de senaste 20 åren har resulterat i 7 nya lokaler med sporkapslar under 2000-talet (Gästrikland, Uppland, Blekinge och Småland).

Hårklomossans sporkapslar bildas på stammen eller på en kort sidogren och är omgivna av långsmala, raka, tubformade honblad som bildar ett perichaetium. Figur 2 och 3 visar perichaetier med honorgan

(arkegon). Kapseln är slät och de yttre och inre peristomtänderna är smala. Det inre peristomet bildar ett kupolformigt nätverk över kapselmynningen (figur 4). Kapselskaftet är kort, endast 2-5 mm, och de längsta honbladen når ovan kapseln. Hanorganen (anteriderna) bildas på sidogrenar i bladveckan, omgivna av omvandlade blad som bildar ett perigonium. Befruktning sker troligen på sommaren och sporkapseln blir mogen under senare delen av hösten. Sporerna är mycket små, 14-22 μm , och förväntas därför kunna sprida sig långa sträckor. Orsaken till att sporkapslar är sällsynta kan enligt Hedenäs m.fl. (1996) vara att hanorgan är sällsynta.

På några plantor som växte i närheten av förekomsten med sporkapslar i Kölnen letade jag efter han- och honorgan. Endast honorgan hittades. Jag får leta vidare i år efter hanorgan. Ett tips om man vill hitta sporkapslar är att leta sent på hösten. Sporkapslar kan eventuellt vara förbisedda, då många inventeringar sker på sommarhalvåret och gamla kapslar kan vara svårupptäckta.

Referenser

- Darell, P. 2006. Förekomst av hårklomossa *Dichelyma capillaceum* på några lokaler i Kronobergs län. Länsstyrelsens rapportserie ISSN 1103-8209, meddelande nr 2006:20.
- Hedenäs, L., Godow, S. & Hylander, K. 1996. Bryophyte Profile 1. *Dichelyma capillaceum* (Dicks.) Myr. (Bryopsida: Fontinalaceae). Journal of Bryology 19: 157-179.
- Wetterin, M. (red.) 2004. Åtgärdsprogram för bevarande av hårklomossa (*Dichelyma capillaceum*). Naturvårdsverket, rapport 5402.

Carl Albert Tärnlund - socialist, världsresenär och bryolog

LARS LÖFGREN

Storgatan 56, 732 46 Arboga, lars.lofgren.arboga@telia.com

The story of the late Swedish bryologist Carl Albert Tärnlund, his life-work and achievements, is presented.

Carl Albert Tärnlund omkr.
1908 (Svenskt Porträttgalleri).

Carl Albert Tärnlund (1868-1953) arbetade sent i livet med att uppordna Naturhistoriska Riksmuseets mossherbarier. Den forne Arbogaeleven hade ingen formell utbildning för uppgiften men var rik på erfarenheter från resor i världen och arbete på socialistiska tidningsredaktioner i bl.a. de klassiska Klarakvarteren i Stockholm. Kunskaperna från hans ivriga samlande av mossor under hela livet gjorde honom uppenbarligen lämpad för uppgiften.

Carl Albert undervisades vid skolgången i Arboga av bl.a. Linnékännaren Ewald Ährling (1837-1888; Bergquist 1969) som noterade att eleven vid utträdet ur 5:e klass 1885 "bör visa mer stadga och pålitlighet i sitt uppförande" (Protokoll ...). Man frågar sig om hans nyligen inledda, entusiastiska intresse för mossor kan ha haft betydelse för anmärkningen...

I Botaniska Notiser 1892 saluhöll han "Ett i det närmaste fullständigt skandinaviskt herbarium, omfattande 2270 arter och varr. i 4650 ex., insamlade under de sista 5 åren och upplagda på snyggt och starkt herbariepapper, finnes till salu nu genast, – Dessutom säljas särskildt för tillsammans 50 kr. Rob. Hartmans Bryaceae Scandinaviae exciccatae samt Zetterstedts Grimmiae et Andreaeae exciccatae. Reflekterande torde vända sig till Stud. C. A. Tärnlund, Börjegatan 13, Upsala".

I en uppsats om Riksmuseets mossherbarier (Tärnlund 1941) berättade han om sin fältverksamhet: ”Redan under ungdomsåren med början 1884 gjorde jag exkursioner i trakterna kring Arboga och Västerås, 1889 vid Vättern och på Mösseberg samt 1891 under ett halvt år i Ångermanland (Mo och Själevads socknar). Under verksamhet som tidningsman i Göteborg 1901-1906 fick jag alltid någon tid över till bryologiska utflykter. Sedan jag 1918 anställdes vid Riksmuseets paleobotaniska avdelning, har jag företagit insamlingsresor bl.a. i Västergötland (1918, 1922), Skåne (1920), Dalarna (1920, 1922), Hälsingland (1920, 1923), Jämtland (1926) och Småland (1929). Framför allt har jag emellertid under årens lopp t.o.m. 1940 genomströvat hemprovinsen Västmanland... Av senare årens samlingar har huvudparten – väl minst 6000 nummer – överlämnats till Riksmuseet...”

Hans idag mer än 4000 registrerade ark i nordiska herbarier (Virtuella Herbariet) visar att han besökte många svenska socknar under sin livstid. Vid en resa 1924 samlade han mycket i bl.a. Vikers socken i Västmanland som han lärt känna 1914, då han gästade Noras Föreläsningsförening med ett anförande om ”Norge, dess naturförhållanden, liv och utveckling”.

Kombinationen naturforskare och socialist var högst ovanlig vid 1900-talets början. Välkänd är dock Bengt Lidforss (1868-1913) verksamhet. Han skrev populärvetenskapliga cirkulärartiklar för bl.a. socialistiska tidningar och var en framstående publicist samt professor i botanik och kännare av björnbärssläktet. Lidforss företrädde den s.k. lundaradikalismen och kallades den röde docenten.

Ture Nerman, Tärnlunds socialistiske partibroder, beskrev Carl Albert 1908 som ”f.d. student, naturforskare, f.d. Afrikaresenär m.m. utanför klasskampen expert på mosskultur, på ålderdomen anställd i Naturhistoriska Riksmuseet” (Nerman 1950).

Efter avlagd kandidatexamen blev Nerman 1909, blott 23-årig, journalist på den vid sekelskiftet startade socialdemokratiska Nya Samhället i Sundsvall. I september ett år senare efterträdde han i realiteten chefredaktören C. A. Tärnlund... Vad som nu skulle komma fick läsarna klart för sig redan i Nermans avskedssalutering för föregångaren: ”Pärsonligt lämnar han minnet av en god chef och

praktig kamrat, och vi uttalar därför å tidningens vägnar till den avgångne redaktören ett jättligt tack för gott värk och gott samarbete samtidigt som vi önskar honom framgång i hans nya värksamhet i folkbildningens tjänst.” (Torbacke 2007).

Under sina resor besökte Tärnlund 1893 Kanarieöarna inför ett halvårs vistelse i Kamerun genom den svenska firman Knutsson, Waldau & Heilborn för bl.a. insamlingar för Riksmuseet och Uppsala universitet. I Arboga Tidning i maj 1893 beskrev han Kanarieöarnas invånare som ”lata och spanjorerna som äger dem har åtminstone hittills inte förstått att dra någon betydligare nytta av denna härliga ögrupp” (Arboga Tidning 1995-02-07).

Botanisten och naturvänner Karl Starbäck tillägnades en skrift om Afrikas västkust (Tärnlund 1910). Beskrivningen av naturtyper, vegetation och djurliv är upplysande. Bl.a. uppmärksammades en omfattande skogsskövling för ”industriell odling”, inte särskilt annorlunda än dagens i exempelvis Sydamerika. Om tobaksodlingen i Kamerun berättas att den tog fart genom att ”den svenske botanisten d:r Richard Jungner som Regnell'sk resestipendiat år 1892 vistades där” och uppmärksammade odlarna på förekomsten av utdragna bladspetsar på de växter som trivdes bäst i regnskogen. En tobaksvariant med sådana bladspetsar infördes och resulterade i att ”tobaksodlingen sedan dess lyckats över förväntan bra”.

Bland Tärnlunds publicerade alster finns inte mycket om mossor, men värdefull är hans nekrolog över *Sphagnum*-kännaren Gerhard Åberg (Tärnlund 1940) som fram till sin död kontrollbestämde tusentals vitmossor åt Naturhistoriska Riksmuseet. Tärnlunds bokproduktion omfattar bl.a. Sanningen om England och dess roll i världskriget (1917), Uppfostran hos naturfolken (1924) och Tropikernas urskogar (1927). Hans skrift om stenkolet och urtiden (1933) recenserades mycket kritiskt i Blad för Bergshandteringens vänner (20: 217-218).

Tärnlunds mossherbarium för skolornas bruk fanns på 1920-1930-talen vid flera läroverk, bl.a. vid Rudbeckianska skolan i Västerås 1921: ”... förvärvade ett hundratal vänner till läroverket ett skandinaviskt mossherbarium på 4000 exemplar, inköpt från redaktör C. A. Tärnlund. Denne ökade samlingen genom att skänka ytterligare 722 nummer ett par år senare” (Löwegren 1974).

Genom bytesverksamhet mellan museerna har många av Tärnlunds insamlingar nått ut i världen, bl.a. till New York State Museum (NYS) och dess svenska avdelning. Han är rikt företräd i exempelvis A Monograph of the Fontinalaceae (Welch 1960) och i Möllers omfångsrika sammanställning över svenska bladmossor (Möller 1911-1936). I raden av vetenskapliga artiklar där hans insamlingar citeras finns bl.a. den originella om Ljust liv i mörker: en förteckning över fynd av växter i svenska grottor om ”växterna, svamparna och de andra ... ibland rätt avlägset besläktade grupper” (Lundberg 2011).

H. W. Arnells nybeskrivna *Bryum vestmannum* var. *norbergense* (Arnell 1923) byggde delvis på Tärnlunds insamling i Norberg i Västmanland 1920. Nu betecknas den *Bryum intermedium* ssp. *vestmannum* (Arnell) Podp., om namnet alls används.

På mossherbariet i Uppsala förvaras en av Tärnlunds galghumoristiska dikter, uppenbarligen författad i anslutning till något av världskrigen. Den saknar inte framtidshopp trots tidens domedagsstämning:

”Bekymren sparkar jag på dörren varje dag
och hugger i på nytt med raska tag.
Än känner jag mig frisk och stark som eken,
fast hela världen kommen är på kneken.
...”

Referenser

- Arnell, H. W. 1923. *Bryum* (Cladodium) *vestmannum* Arnell, nova species. Botaniska Notiser 1923: 293-294.
- Bergqvist, G. 1969. Linnéforskaren Ewald Ährling. Hembygdsföreningen Arboga Minne Årsbok 1968: 37-51.
- Lundberg, J. 2011. Ljust liv i mörker: en förteckning över fynd av växter i svenska grottor. Grottan 46 (2): 10-31.
- Löwegren, Y. 1974. Naturaliesamlingar och naturhistorisk undervisning vid läroverken. Årsböcker i svensk undervisningshistoria. Föreningen för svensk undervisningshistoria 132. Årgång LIV. Stockholm.
- Möller, H. 1911-1936. Löfmossornas utbredning i Sverige I-XIII. Arkiv för Botanik 10-28.
- Nerman, T. 1950. Allt var rätt. Minne och redovisning. Stockholm.

- Protokoll vid ämneskonferenser ht 1885. EIIa1. Läroverksarkivet, Stureskolan, Arboga.
- Svenskt Porträttgalleri 1895-1913. Afd. XVI. Andra upplagan. Tidningsmän. Torbacke, J. 2007. Käjsaren järvs jälpa Svärje med pängar. Kring ett försök att reformera stavningen av svenskan. *Ikoner –vision och tradition* 10 (3): 12-15.
- Tärnlund, C. A. 1910. Under tropisk sol. Några minnen från Afrikas västkust. Sundsvall.
- Tärnlund, C. A. 1917. Sanningen om England och dess roll i världskriget. Stockholm.
- Tärnlund, C. A. 1924. Uppfostran hos naturfolken. Stockholm.
- Tärnlund, C. A. 1927. Tropikernas urskogar. Stockholm.
- Tärnlund, C. A. 1933. När stenkolet var levande. Bilder ur växtvärldens historia. Studentföreningen Verdandis småskrifter 362. Stockholm.
- Tärnlund, C. A. 1940. In memoriam. Gerhard Åberg. *Svensk Botanisk Tidskrift* 34: 59-64.
- Tärnlund, C. A. 1941. Riksmuseets mossherbarier. Deras tillkomst och utveckling. *Svensk Botanisk Tidskrift* 35: 57-74.
- Welch, W. H. 1960. *A Monograph of the Fontinalaceae*. Springer Netherlands.

Släktträff på en tallstubbe

HENRY ÅKERSTRÖM

Västgötaresan 46, 757 54 Uppsala, henry.akerstrom@telia.com

An unusual finding of Buxbaumia aphylla and Buxbaumia viridis growing on the same substrate is reported.

Det var sent i oktober med en sol som värmdde, denna lördagsmorgon. Naturskyddsföreningens skogsgrupp i Uppsala skulle leta naturvårdsarter och njuta av fin skog. Hammarskogs friluftsområde – ett blivande naturreservat sydväst om Uppsala – var målet för dagen. Landskapet strax norr om Hammarskogs gård består av både skog, åker- och ängsmark och är för många uppsalabor ett omtyckt strövområde.

Vi lämnade de öppna ytorna kring det nyrestaureerade Dalkarlskärret och sökte oss in i barrblandskogen. Vi stannade upp vid ett stenblock och noterade platt fjädermossa *Neckera complanata*, trubbfjädermossa *Homalia trichomanoides* och fällmossa *Antitrichia curtipendula*, men den fortsatta vandringen präglades av grön sköldmossa *Buxbaumia viridis*. Det fanns inte en enda stubbe eller trädlåga av gran som denna mossor inte hittat hem på. Åtminstone kändes det så. Helt uppenbart trivdes den här.

Vid en av alla dessa bock- och böjövningar över död ved satt de där igen, kapslar av grön sköldmossa. Men vänta nu? De var som väntat gröna och saknade gröna bladiga skott men de såg annorlunda ut. Kunde det vara brun sköldmossa *Buxbaumia aphylla*? Men här var vi mitt inne i slutna skog och där var en stubbe, med största sannolikhet tallved. All erfarenheten säger att brun sköldmossa hittar man på mineraljord i en vegetationsfri slänt intill en skogsbilväg, under en utflykt med Mossornas Vänner, just efter att man satt sig ner för att göra slut på dagens lunchfika. I mossintresserad folkmun kallas den därför för fikamossa.

Det är lätt att slentrianen tar över i artinventerandet och att man därför missar något intressant, något avvikande. Att bara titta och

Figur 1. Brun sköldmossa *Buxbaumia aphylla*. Foto: Henry Åkerström

notera utan att verkligen betrakta. Visst, för att få resultat måste man vara effektiv, så är det ju, men man ska också var öppen för att lära sig något nytt, reflektera en stund över det man ser. Allting är kanske inte vad det ser ut att vara vid en första anblick.

Fyra högresta sporkapslar i grupp som skimrade i blekgrönt (figur 1). Jo, kapselskaften var långa relativt kapseln som var något tillplattad. Långsamt började det sjunka in. Alldeles intill, på samma stubbe, satt några gamla tömda sporkapslar av grön sköldmossa och vi kunde direkt jämföra storlek och form. Övertygelsen växte sig stark. Här hade vi unga exemplar av brun sköldmossa.

Här satt alltså brun sköldmossa tillsammans med grön sköldmossa på död tallved (figur 2) som normalt ingen av dessa växer på! Fast om sanningen ska fram så satt ingen av de bägge arterna på själva veden, utan centralt i stubben på något mera mineraljordsliknande substrat, förmodligen med en stor portion organiskt material. Om man dessutom ska vara petnoga så växte de inte tillsammans just nu. Grön sköldmossa växte här förgående säsong; inga nya sporkapslar på gång.

Figur 2. Stubben med både brun och grön sköldmossa. Foto: Karin Wiklund.

Men i alla fall, här hade de hittat en miljö där de kunde mötas och kanske är det just i en sådan här miljö, en gång i tiden för länge sedan, en *Buxbaumia*-art blev två.

Vi lämnade tallstubben och dess bosättare åt sitt öde, för den här gången, en erfarenhet rikare. Med fortsatt iver noterades flera naturvårdsarter bland svampar, lavar, kärlväxter och mossor, men till slut gjorde mörker och lätt ömmande kroppar att vi påbörjade återtåget. En intensiv och givande dag i skogen var till ända.

Och det blev vinter och det blev vår. Några av oss besökte stubben på nytt under denna tid. Två sporkapslar försvann tidigt, medan skafoten stod kvar. Återstod alltså två tillsynes vitala exemplar som gradvis ändrade färg, blev mörkare och allt mer lik den brun sköldmossa som de flesta mossintresserade känner (figur 3).

I början av juni, strax innan slutförandet av denna notis, besöktes stubben igen. Då hade sporkapslarna ännu inte låtit på locket för att inleda sporspridningen, men det måste vara nära nu. Fortsatt bevakning utlovas.

Figur 3. Två kapslar av brun sköldmossa *Buxbaumia aphylla*. och deras utveckling under ca fyra månader. Foto: Karin Wiklund (ovan), Henry Åkerström (nedan).

Mossornas Vänners höstexkursion 2015 till Rosendal på norska västkusten

PETER SÖGÅRD

Åbacka Horn, 541 96 Värning, petersogard@gmail.com

A report from the 2015 autumn excursion of Mossornas Vänner is presented. The excursion was arranged by the Norwegian "Moseklubben" and went to Kvinnherad municipality on the Norwegian west coast. Many oceanic species, rare or absent in Sweden, were observed. The most exceptional record was that of Scopelophila ligulata, new to northern Europe. Colura calyptrifolia was observed for the second time in Norway.

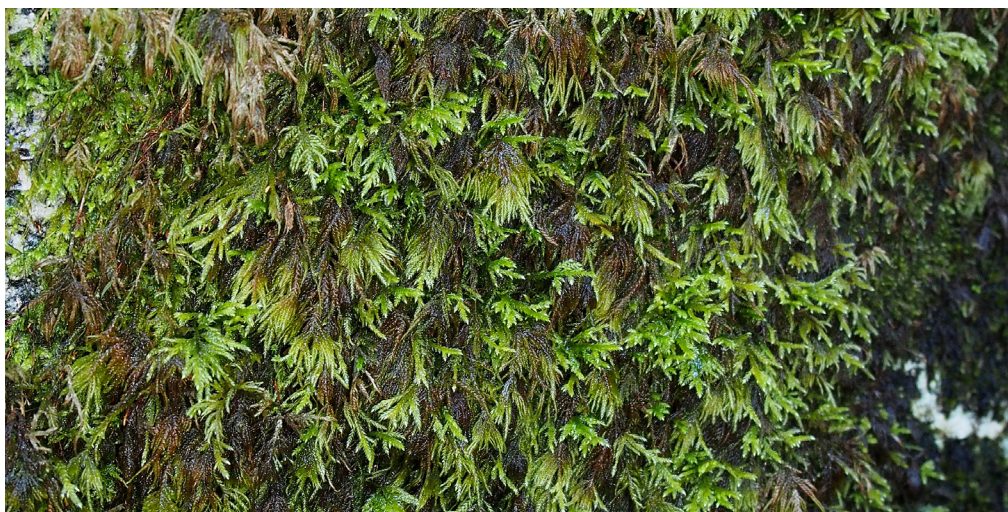
Norska Moseklubben bjöd in Mossornas Vänner att delta i en inventeringsexkursion i området kring Rosendal, Kvinnherad kommun i Hordaland på norska västkusten den 9 – 13 september 2015. Totalt var vi 34 mossintresserade från Norge och Sverige som deltog i mossletandet (figur 1). Ett förträffligt boende på Avlsgården vid Baroniet i Rosendal var arrangerat, med god mat och mycket trevliga omgivningar.

På vägen till Rosendal stannade vi till vid den närbelägna Bondhus-elva där det växte rikligt med bäcksvansmossa *Isoetecium holtii* (figur 2) på stenar i älven. Ankomstdagen ägnades i övrigt åt exkursioner i Baroniets närområde. På de grova träden i parken fanns dvärgsvansmossa *Habrodon perpusillus* (figur 3), vilken förevisades av Kåre A. Lye. Vid fallet i Hattebergselva, som rinner förbi Baroniet, fick vi se svämkomossa *Hyocomium armoricum* (figur 4). Särskilt glad var jag över att vi fann både päronulota *Ulota coarctata* och vittandad ulota *U. drummondii* inom några få meter. Det gav oss möjlighet att studera dem extra noga.

Den mossintresserade församlingen delades upp i grupper med minst en person med god kunskap om traktens flora i varje grupp. Grupperna åkte sedan till olika, i förväg utvalda, lokaler för att få så stor täckning av området som möjligt på den tillgängliga tiden.

Figur 1. Deltagarna på Moseklubbens samling i Rosendal. Närmast kameran från vänster: Kristian Hassel, Perry G. Larsen, Leif Appelgren, Torbjørn Høitomt og Torbjørn Kornstad. Mellersta raden från vänster: Hanna Bjørgaas, Solfrid H. L. Langmo, Kristin Wangen, Louise Hansare, Anders Breili, Trond Magne Storstad, Arne Pedersen, Kåre A. Lye, Kåre Homble og Göran Ljung. Bakersta raden från vänster: Lars-Åke Flodin, Andreas Stansvik, Anette Gundersen, Peter Carlsson, John Bjarne Jordal, Peter Sögård, Jon Klepsland, Asbjørn Erdal, Magnus Magnusson, Hans Blom, Sven Fransén, Svein Olav Drangeid, Lars Dalen, Carl-Axel Andersson, Anders Lundberg och Lars Söderström. Saknas på bilden: Richard Åkesson. Foto: Kristian Hassel

Figur 2. Bäcksvansmossa *Isoetecium holtii* vid Hattebergselva. Foto: Anders Breili.

Den första dagen tog alla grupper färjan till Varaldsøy i Hardangerfjorden (figur 5). Ön har en varierad berggrund och här finns bl.a. områden med ädellövsskog, regnskog och raviner. Golfströmmens påverkan på klimatet gör att Varaldsøy kan hysa de nordligaste förekomsterna av arter med boreonemoral utbredning i världen (Moen 1999).

Figur 3. Dvärgsvansmossa *Habrodon perpusillus* växte på flera av de stora träden vid Baroniet Rosendal. Foto: Anders Breili.

Figur 4. Svämkammossa *Hyocomium armoricum* i Hattebergselva. Foto: A. Breili.

Figur 5. Varaldsøy med de olika gruppernas exkursionsområden.

Det var med spänd förväntan som alla återsamlades vid färjan för att jämföra sina fynd. För min del ansåg jag att både atlantvitmossa *Sphagnum strictum* och krattvitmossa *S. centrale* var trevliga bekantskaper, som vi inte är bortskämda med i södra Sverige. De fanns båda rikligt där vi parkerade vår bil vid "G" på kartan i figur 2. Utöver dessa fann vi flera typiska arter för området, som är ovanliga i Sydsverige. Vi kunde exempelvis beskåda rikliga bestånd av snedbladmossa *Anastrepta orcadensis* (figur 6), kompaktmossa *Anoetangium aestivum* och svart nervmossa *Campylopus atrovirens*. På en klippvägg mitt på ön hittades atlantisk klyftmossa *Molendia warburgii* och på öns nordsida fann en grupp under ledning av Lars Söderström lillfingermossa *Colura calyptrifolia*, en hyperoceanisk Lejeuneaceé som nyligen hittades för första gången i Skandinavien just i Hordaland.

Figur 6. Snedbladmossa *Anastrepta orcadensis*. Foto: Perry G. Larsen.

Vid kvällens mikroskopoperande framkom det att en ny art för Nord-europa hittats på ön, nämligen *Scopelophila ligulata* (figur 7 och 8). Fyndet är publicerat i Lindbergia (Appelgren m.fl 2016) och en pdf-fil av artikeln kan laddas ned gratis från Lindbergias hemsida: www.lindbergia.org. *Scopelophila ligulata* kan i fält påminna något om stor klockmossa *Encalypta streptocarpa*, åtminstone i torrt tillstånd. Arten är en så kallad ”kopparmossa”, d.v.s. en art som klarar att växa på mineral som är giftiga för de flesta andra arter. På Varaldsøy växte den så gott som ensam på klippor där sippervattnet avsatt järnockra i gulbruna avlagringar på berget och enligt litteraturen är det framför allt på platser med kombinationen lågt pH och höga halter av järn som man hittar arten. Den är känd från alla kontinenter utom Australien och Antarktis, men är sällsynt och utbredningen är disjunkt. Fyndet på Varaldsøy är det nordligaste i världen och de närmaste växtplatserna hittar man i Alperna, i Pyrenéerna och på Azorerna.

De följande dagarna besöktes omgivningarna längs sydsidan av Hardangerfjorden. En grupp bestående av Perry Larsen, Sven Fransén,

Figur 7. *Scopelophila ligulata* på Varaldsøy. Foto: Leif Appelgren.

Figur 8. Blad av *Scopelophila ligulata* från Varaldsøy. Till vänster två hela blad och till höger bladspetsar av ungt, grönt blad samt äldre blad med svartbruna cellväggar. Notera bård av tjockväggiga celler längs bladkanten, vilken framträder som ljusare än resten av bladet på unga blad, men mörkare på äldre. Foto: Peter Carlsson.

Andreas Stansvik och mig åkte till Matre, den plats i Norge som har den högsta uppmätta nederbörden i form av regn under ett dygn (229,6 mm). Det var här vi skulle ha möjlighet att finna de stora ocea-

Figur 9. Gullhårsmossa *Breutelia chrysocoma*. Foto: Perry G. Larsen.

niska levermossorna, *Campylopus*- och *Dicranodontium*-arter, samt andra ultraoceaniska mossor. Det blev en hel del klättrande i rasbranter sökandes efter de eftertraktade mossorna, men utan större framgång. Trots detta såg vi många intressanta arter som gullhårsmossa *Breutelia chrysocoma* (figur 9), pepparporella *Porella arboris-vitae* och

Figur 10. Fjället Botnahorga. Foto: Leif Appelgren.

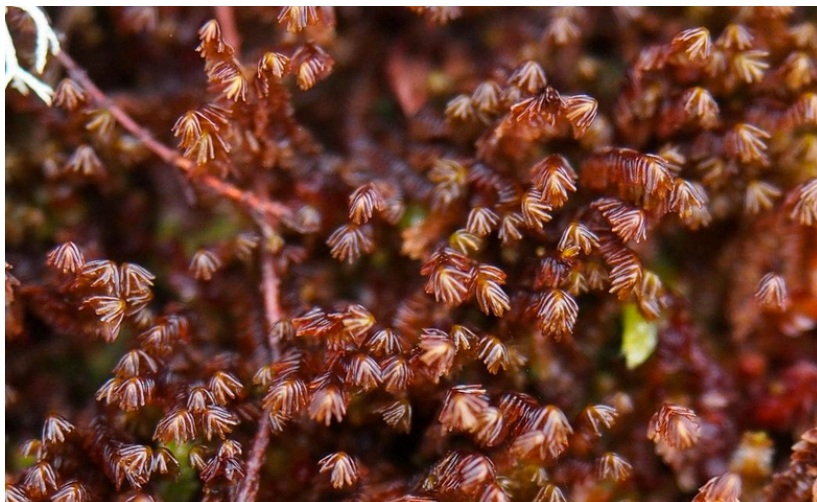
Figur 11. Fjällområde vid Blådalshorga. Foto: Kristian Hassel.

skirmossa *Hookeria lucens*. En annan grupp – Leif Appelgren, Peter Carlsson, Arne Pedersen, Kåre Homble, Louise Hansare och Anette Gundersen – gav sig upp i högfjället vid Botnahorga (figur 10) intill den stora glaciären Folgefonna och kunde bl.a. jämföra *Racomitrium*-arterna liten bergraggmossa *R. affine*, svart raggmossa *R. sudeticum* och fjällraggmossa *R. macounii*. På stenar i bäckar växte bl.a. vattennardia *Nardia compressa* och snösotmossa *Andreaea nivalis*. Fjällsotmossa *Andreaea blyttii* hittades på sten i snölegor. En tredje grupp besökte fjällområden vid Blådalshorga längre söderut i kommunen (figur 11) där det bl.a. noterades brun jökelmossa *Arctoa fulvella*.

Sista dagen tog Göteborgsgänget en egen tur i omgivningarna. Leif tipsade oss om Vardanesdalen, där vi förutom den tämligen vanliga blockskapania *Scapania gracilis* även fann praktskapania *S. ornithopodioides*. Vi fick också möjlighet att jämföra alla Nordens tre *Dicranodontium*-arter: skuggmossa *D. denudatum*, sträv skuggmossa *D. asperulum* och bergskuggmossa *D. uncinatum*. För en göteborgare är det exotiskt även med arter som stor äppelmossa *Bartramia halleri*.

Figur 12. Andreas Stansvik på jakt efter oceaniska mossor. Foto: Peter Sögård.

Figur 13. Prakttrappmossa *Anastrophyllum donnianum*. Foto: Anders Breili. (Fotot ej taget i Kvinnherad.)

Figur 14. *Sphagnum beothuk* förevisad av Kristian Hassel. Foto: Leif Appelgren.

ana, liten revmossa *Bazzania tricrenata*, snedbladsmossa *Anastrepta orcadensis* och källflikmossa *Leiocolea bantriensis*. Dagen avslutades för vår del med ett stopp vid en fors vi åkt förbi på ditresan (figur 12). Detta gav inget nytt, men vi fick repetera några av de oceaniska arterna. En grupp med bl.a. Hans Blom, Carl-Axel Andersson och John Bjarne Jordal besökte ett område med tallskog ovanför Matre, på ca 400 m.o.h. Där hittades bl.a. den praktfulla oceaniska levermossan prakttrappmossa *Anastrophyllum donnianum* (figur 13). I ett litet myrparti i närheten hittade Kristian Hassel *Sphagnum beothuk* (figur 14), en relativt nybeskriven art som mest liknar rostvitmossa *S. fuscum*.

Vi tackar Moseklubben för ett föredömligt arrangerat inventeringsläger och de norska vädergudarna för det strålande solskenet.

Referenser

- Appelgren, L., Carlsson, P., & Homble, K. 2016. *Scopelophila ligulata* recorded for the first time in northern Europe. *Lindbergia* 39: 12 - 19.
- Moen, A. 1999. National atlas of Norway: vegetation. Norwegian Mapping Authority, Hønefoss.

Atlantmossa *Ptychomitrium polyphyllum* är en relativt vanlig art i stora delar av norska västlandet. I Sverige är den bara funnen i Skäralids dalgång i Skåne 1873 och 1874. Foto: Anders Breili.

Mossor - en fältguide

Tomas Hallingbäcks klassiska fältflora har nu kommit i en ny uppdaterad version. Liksom föregångaren från 1980-talet, tar den nya versionen upp i stort sett samtliga Nordens ca 1200 arter. Namnen på arterna, både de svenska och de vetenskapliga, är uppdaterade och texten är uppfräschad. I den nya boken är något fler arter (318) illustrerade i färg och urvalet är något annorlunda, men framför allt är samtliga foton nya, liksom utbredningskartorna. Precis som i den gamla floran finns bestämningsnycklar till samtliga nordiska släkten och arter samt en kort beskrivning av alla släkten, arrangerade i bokstavsordning. I ett inledande avsnitt beskrivs (liksom i föregångaren) mossornas byggnad, förökning, tillväxt, ekologi och praktiska användning, samt tips och råd vid insamling av mossor. Boken ges ut av Naturcentrum AB. Medlemmar i Mossornas Vänner kan köpa boken till ett något reducerat pris, 290 kr + porto (se under Mossornas Vänner försäljning på sid. 44).

----- * * * -----

Spansk mossflora på internet

Flora Briofitica Iberica har getts ut i ett antal volymer, alla på spanska. De innehåller bra bilder, men kräver en del kunskap i språket. Av en händelse hittade jag två pdf-volymer på internet, med motsvarande innehåll men färre bilder, se <http://pagines.uab.cat/briologia/content/publicacions>. Pdf-filerna är på engelska. De kan laddas ned gratis eller beställas i tryckt form. Ett bra komplement om du åker söderut.

RICHARD ÅKESSON
richard.akesson@hoganase.se

Medlemsmatrikel 2015

Medlemmar (inklusive familjemedlemmar och hedersmedlemmar) i Mossornas Vänner 2015. Om du hittar några uppgifter som inte stämmer så meddela gärna de rätta till Göran Ljung, Lönaholma 3178A, 282 92 Västra Torup, goran_ljung@bredband.net

Albinsson Crister, Länsmansvägen 24,
280 22 Vittsjö, 010 404 73 58/070-
664 02 26, crister.albinsson@gmail.com

Andersson Carl-Axel, Högabergsvägen 20,
281 46 Tormestorp

Andersson Jan, Nybodagatan 5, lgh 2203,
171 42 Solna, 08-82 92 76,
Jan.Andersson@solna.mail.telia.com

Andersson Janne, Djurgårdsgatan 73 2tr,
582 29 Linköping, 013-27 30 59

Andersson Christer, Viekärrsvägen 2, 432 94
Varberg, ch_andersson@telia.com

Andersson Kjell, Hudene Trollberget 27,
524 92 Herrljunga, 0740-16 39 16 (pers.
sök.)

Antonsson Henrik, Norra Krokslättsgratan
17a, 412 64 Göteborg

Appelgren Leif, Storhaugveien 16 A,
N-4014 Stavanger, Norge,
leif.appelgren@gmail.com

Arnstein Lye Kåre, Kroervejen 243, N-1430
Ås, Norge

Artdatabanken Sveriges lantbruksuniversitet
SLU, Box 7007, 750 07 Uppsala, 018-
67 10 00

Arulf Per-Arne, Trädgårdsgatan 26 E, 521 01
Falköping, 0515-195 18/0500-45 40 97

Arup Ulf, Sösdala 2072, 280 10 Sösdala,
0451-603 99, ulf.arup@telia.com

Arvidsson Bodil, Östbergsvägen 9,
lgh1501, 451 34 Uddevalla,
bodile.arvid@gmail.com

Asker Sara, Hagagatan 3, 5tr, 652 20
Karlstad, 055230152, 070 524 52 35,
tillsaranilsson@hotmail.com

Backéus Ingvar, Prästgårdsgatan 9 B lgh
1204, 752 30 Uppsala, 018-471 28 71,
ingvar.backeus@gmail.com

Bengtsson Fia, S:t Johannesgatan 30
B, 752 33 Uppsala, 070-270 08 07,
fia.bengtsson@ebc.uu.se

Bengtsson Roland, Ölsåkra slottet, 340 37
Torpsbruk

Berg Johan, Oskar Lundgrens väg 14, 435 35
Mölnlycke, johan.berg@sp.se

Berggren Christian, Brunnbäcksgatan 11 A,
251 31 Helsingborg, 0761031962,
ryssland09@hotmail.com

Berglund Ulla, Råbelöfsallén 100-21, 291 94
Kristianstad

Birath Bengt, Gröna gatan 22 B lgh 1103,
754 36 Uppsala

Bisang Irene, Lillhagsvägen 8, 124 71
Bandhagen, 070-6979715, arbete 08-
51954130

Björkman Leif, Ånhult 1, 571 91 Nässjö,
0380-730 35, leif.bjorkman@viscum.se

Björkman Uno, Sävegatan 4, 571 61 Bodafors
0380-720 67, uno.bjorkman@telia.com

Blom Birgitta, Skomakargatan 20g, 754 34
Uppsala, 018-20 08 03

Blomgren Evastina, Östanvindsvägen 6,
451 61 Uddevalla, 0523-320 22,
evastina.blomgren@gmail.com

Bruhn Åke, Jonsberg, 570 61 Ydre, 0381-
540 42, jonsberg@swipnet.se

Bsenko Lars, Ekbacken 37, 735 35
Surahammar, 0220 31782,
lars.bsenko@tela.com

Bärring Hans, Prästgårdsvägen 20 D, 194
41 Upplands Väsby, 073-217 63 00 / 08-
590 344 59, barring@ebrevet.nu

Carlsson Peter, Vantgatan 3 G lgh 1101,
414 56 Göteborg, 031-320 96 59/0708-
23 67 76, peter.carlsson@cmb.gu.se

Cronberg Nils, Sandbyvägen 204,
247 54 Dalby, 046-20 09 25,
Nils.Cronberg@sysbot.lu.se

Dahlberg Johan, Torgilsgatan 6 B, lgh
1202, 541 50 Skövde, 070966 04 17,
kinnekulle@hotmail.com

Damsholt Kell, Sveas vej 8 st leg 3, DK-1912
Fredriksberg C, Danmark

Delin Anders, Kulgatan 40, 811 71 Järbo,
072 5563547, andersdelin8@gmail.com

- Dynesius Mats, Överboda 524, 905 88 Umeå,
090-352 58, Mats.Dynesius@emg.umu.se
- Edelsjö Jan, Kadettgatan 5, 113 33
Stockholm, 08-30 30 62/67 22 52,
Jan.Edelsjo@telia.com
- Een Gillis, Karlbergsvägen 78,
113 35 Stockholm, 08-32 36 69,
gillis.een@telia.com
- Eklund Stefan, Ljungvägen 8,
186 34 Vallentuna, 08-514 514 62,
stefanorigmor@live.se
- Ekman Joakim, Kampementsgatan 8,
1 tr, 115 38 Stockholm, 08-663 34 47,
Joakim.Ekman@swipnet.se
- Ekman Kerstin, Utsunds byväg47, 763 94
Hallstavik
- Ekman Sten, Haråsgatan 7, 414 62 Göteborg,
0761 035950, sten.ekman@hotmail.com
- Ekqvist Lars, Solberga, Ångsväg 9 II, 125 44
Älvsjö
- Ericson Nils, Matematikgränd 21 B
lgh1002, 907 33 Umeå, 070-255 71 57,
mossnisse@hotmail.com
- Eriksson Fritz, Herrgården 19, 749 41
Enköping, 0171-352 23, fritz@e-son.pp.se
- Eriksson Kjell, Guldbrandsgatan 33, 507 64
Borås
- Fast Sofia, Fruängsgatan 13 A,
611 31 Nyköping, 073 57589 88,
fastsofia@hotmail.com
- Flint Celsing Christina, Bågevägen 12,
722 18 Västerås, 021-12 10 06,
christina@eekonomi.se
- Flodin Lars-Åke, Rannevägen 12,
432 95 Varberg, 0340-62 04 08,
larsakeflodin@telia.com
- Forsman Helena, Per Jans väg 3 lgh 1101,
903 55 Umeå, 070-610 96 96
- Fransén Sven, Värmånadsgatan 3A, 415
10 Göteborg, 031-48 57 49/60 85 35,
sven.fransen@bredband.net
- Fransson Sven, Etydvägen 21, 671 33 Arvika,
0570-142 32
- Fredriksson Ingvar, Smyckevägen 7, 541 42
Skövde, 0500-43 55 41/0511-268 64,
ingvar.fredriksson@telia.com
- Fuglesang Fredriksen Rasmus, Tostrupvej 4,
DK-9650 Hadsund, Danmark,
rasmusfuglesangfredriksen@gmail.com
- Georgson Kjell, Fruängsvägen 29,
302 92 Halmstad, 035-356 07,
kjell.georgson@telia.com
- Gerre Lars, Ejdergatan 2 G, 416 68 Göteborg,
031-707 05 57, larsgerre@yahoo.se
- Glans Rustan, Vipavägen 1, 311 98
Glommen, 0515-178 98/872 10,
glans@algonet.se
- Gleisner Marianne, Vegagatan 6, 263 38
Höganäs, malla_eskils@hotmail.com
- Goldberg Irina, Möllemarken 44, Vallöby,
D4600 Köge, irina.goldberg@gmail.com
- Grund Lars-Olof, Skansstigen 11 D, 832 51
Frösön, largru@gmail.com
- Gunnarsson Niklas, Apelgatan 5 A,
754 35 Uppsala, 0731 574273,
niklas.gunnarsson.1150@student.uu.se
- Gunnarsson Urban, Hillersboda 24,
790 23 Svärdsjö, 076 82 82 980,
Urban.Gunnarsson68@gmail.com
- Gustafsson Siv, Ällagatan 17 G, 521 33
Falköping, 0515-106 04
- Gustavsson Nicklas, Kapellgatan 5A, 813 35
Hofors, 070-242 56 33/ 0290 22374,
nicklas.gustavsson@ovako.com
- Götmark Elin, Tycho Brahes gata 12, 4 tr,
415 17 Göteborg, elin.gotmark@fripost.org
- Götmark Hulda, Baskemöllegatan 4 B,
214 40 Malmö,
huldagotmark@hotmail.com
- Hallenberg Björn, Valinge Lundby 37,
432 92 Varberg, white_tigerse@yahoo.com
- Hallenberg Berit, Valinge Lundby 37, 432 92
Varberg
- Hallingbäck Tomas, Körbsärvägen 7,
741 31 Knivsta, 018-34 35 12/67 24 67,
Tomas.Hallingback@slu.se
- Hansare Louise, Strandliden 3,
165 61 Hässelby, 0762 058343,
louise.hansare@gmail.com
- Hansson Jesper, Björkhyttan 203, 711 93
Lindesberg, jesper@hansson.tc
- Hansson Kenneth, Enebobacken 3, 511 58
Kinna
- Hassel Kristian, Devlesvingen 17 A, N-7041
Trondheim, Norge
- Hedenäs Lars, Lillhagsvägen 8 lgh 1002,
124 71 Bandhagen, 070 2330114, arbete 08
51 95 42 14, Lars.Hedenas@nrm.se

- Hedström Eva, Hemskogen 18,
811 52 Sandviken, 0730-50 63 97,
Eva67Hedstrom@gmail.com
- Henäng Gullmar, Drottning Kristinas väg 19,
193 35 Sigtuna, 08-96 60 20/51 78 87
- Herber Ingemar, Majgårdsvägen 7,
141 44 Huddinge, 08-746 70 97,
ingemar.herber@swipnet.se
- Hermansson Sture, Soldatvägen 11, 694 30
Hallsberg, 0582-135 87/0733-25 11 12,
hem@sturehermansson.se
- Holst Olle, Parternas gränd 69, 226
47 Lund, Mobil 0705-212707,
Olle.Holst@comhem.se
- Homble Kåre, Sö-Kringler, N-2030
Nannestad, Norge
- Hylander Kristoffer, Solparksvägen 6, 147 32
Tumba, 08-42 02 05 06/076-552 52 67,
kristoffer.hyllander@gmail.com
- Hytteborn Håkan, Meshattsvägen 1B, 756 52
Uppsala, hakan.hytteborn@gmail.com
- Høitomt Torbjørn, Livegen 300, N-3803
Bø i Telemark, Norge 0047 994 74 969,
torbjorn@biofokus.no
- Jacobson Conny, Örnvägen 16,
131 42 Nacka, 070-620 47 03,
conny.jacobson@gmail.com
- Jannert Bertil, Bestorp Lyckebo, 521 30
Falköping, 0515-183 26, bjannert@algonet.se
- Jansson Joel, Vikingavägen 16 B, 224 77
Lund, joel.ea.jansson@gmail.com
- Jerkeman Bo, Fasanvägen 45, 195 33 Märsta,
08-591 194 12/018-34 70 00
- Joelson Thorleif, Ölandsresan 156 A, 757 55
Uppsala, thorleif.joelson@gmail.com
- Johansson Curt-Anders, Henrik Gjutarens
gata 36 B, 541 49 Skövde,
johansson.kurt-anders@telia.com
- Johansson Emilia, Lindödjupsvägen 46,
593 93 Västervik
- Johansson Ove, Eggegrundsv. 12, 1 tr, 121 56
Johanneshov, Ove.Joh@telia.com
- Jonson Mats, Långsele 144, 895 92 Bredbyn,
070-303 61 98, Matsfredrik@gmail.com
- Jonsson Fredrik, Alsens-Ede 227, 830 47
Trångsviken, 0640 26027
- Jägbrant Veronica, Lövtigen 5,
820 70 Bergsjö, 070-221 47 99,
jagbrant@telia.com
- Karlsson Bo Erik, Lindödjupsvägen 46, 593
93 Västervik
- Karlsson Bo, Måsvägen 26, 641 93
Katrineholm, 0150-391 97/070 4478153,
bovil@telia.com
- Karlsson Thomas, Skogsvägen 46 122 63
Eskede
- Karlsson Lilian, Bredfjällsgatan 30, 424 35
Angered, liliankarlsson@gmail.com
- Karström Mats, Älvvägen 4, 960 30 Vuolle-
rim, 0976-101 20, mats.karstrom@snf.se
- Kavcic Maria, Tegelbruksvägen 35 lgh 1002,
126 34 Hägersten, kavcic@live.se
- Kindbom Bo, Rödhakestigen 3, 549 41
Moholm
- Knutsson Tommy, Nedra Västerstad 111,
386 61 Mörbylånga, 0485-420 14,
tommy.knutsson@telia.com
- Kristensson Gerhard, Dekanvägen 8,
247 51 Dalby, 046-20 21 85/222 45 62,
Gerhard.Kristensson@telia.com
- Larsen Jan R., Parken 12 2v, DK-3480
Fredensborg, Danmark, janl@snm.ku.dk
- Larsson Fredrik, Nordåsgatan 2 lgh 1301,
416 71 Göteborg
- Larsson Lars-Erik, Göstorp 150, 312 92
Laholm
- Leckström Marianne, Igeldammsgatan
26 lgh 1601, 112 49 Stockholm,
marileck@gmail.com
- Lernefalk Håkan, Storgatan 16 A,
641 45 Katrineholm, 0150-511 34,
hakan.lernefalk@Ttele2.se
- Lind Jesper, Åsgränd 5, 305 78 Kvibille, 035-
562 35, lind.Jesper@telia.com
- Lindberg Barbro, Fatburs Brunnsgatan 33 A,
118 28 Stockholm
- Lindén Carl Johan, Veterinärvägen
17, 237 32 Bjärred, 046-29 39 92,
carljohan.linden@telia.com
- Lindgren Evelina, Nackunga 1 lgh 1002, 153
92 Järna, 070-2622284
- Lindholm Mattias, Iskällareliden 3 A,
416 55 Göteborg, 031 254074,
mattias.lindholm@pro-natura.net
- Lindow Marianne, Veberöd 373, 247 96
Veberöd, sessan.1945@hotmail.com
- Lindström Åke, Vårby gränd 30, 702 28
Örebro, 019-24 40 49

- Ljung Göran, Lönaholma 3178 A, 282 92
Västra Torup, goran_ljung@bredband.net
- Lonnstad Jenny, Torkel Knutssonsgatan 16
lgh 1103, 118 49 Stockholm
- Lund Mikael, Liedstrandsgatan 6,
416 58 Göteborg, 0730 617889,
lund_mikael@hotmail.com
- Lundblad Åke, Televägen 3, 814 31 Skutskär,
026-712 07
- Lundkvist Håkan, Frösslunda 312,
380 62 Mörbylånga, 0485-440 83,
hakan.lundkvist@teila.com
- Lundmark Irene, Rimfrostgatan 105, 418 40
Göteborg, garmina.gps@gmail.com
- Löfgren Lars, Storgatan 56, 732 46 Arboga,
0589-139 98
- Löfgren Martin, Videörtsstig 7, 436 54
Hovås, 031-28 83 32/070-202 22 50,
l.martin.lofgren@telia.com
- Löfgren Per, Bärnstensvägen 32,
907 41 Umeå, 090-19 10 56,
per.g.lofgren@gmail.com
- Lönnell Niklas, Dirigentvägen 171,
756 54 Uppsala, 070-574 57 96,
niklas.lonnell@gmail.com
- Lövgren Esse, Fruängsgatan 10, lgh 1002,
129 51 Hägersten, 08-97 34 55,
esse.lovgren@telia.com
- Maad Johanne, Hillersboda 24, 790 23
Svärdsjö
- Magnusson Magnus, Basgränden
10, 224 68 Lund, 046-222 14 08,
Magnus.Magnusson@comhem.se
- Magnusson Maria, Gunnar Wennerbergs
väg 4, 443 34 Lerum
- Malmsten Anders, Blixtåsvägen 6, 424 37
Angered, 031 3306450/0704 864417,
anders.malmsten@naturskyddsforeningen.se
- Marberg Mikael, Sofiehemsvägen 4 B,
907 38 Umeå, 070 345 67 87,
marberg.mikael@gmail.com
- Missouri Botanical Garden, Library, P.O.
Box 299, Saint Louis, MO 63166-0299,
USA
- Moberg Johan, Sernanders väg 6 lgh 1211,
752 61 Uppsala, 0738 073644
- Molander Olle, Högelidsvägen 7, 473 34,
Henån, 0304 31 482/070 20 18 493,
o.mol@spray.se
- Molin Maria, Ekedalen Sandbacken,
522 93 Tidaholm, 044 200101,
maria.molin@telia.com
- Natural History Museum, Acquisitions
Section, Library and Information Services,
Cromwell Road, London SW7 5BD,
England
- Nicklasson Allan, Fogdegatan 6, 352 36
Växjö, 0470-109 19, anicklasson@spray.se
- Niklasson Aimon, Trolltjärn 18, 436 40
Askim, aimon@bahnhof.se
- Nilsson Cecilia, Spetsbergsgatan 4C, 414 66
Göteborg
- Nilsson Nils-Otto, Snärshult 5112,
Ecoscandica Naturguide AB, 280 22
Vittsjö, 0451-250 45
- Nilsson Staffan, Vintergatan 7 C lgh 1001,
224 57 Lund, staffan.u.nilsson@gmail.com
- Noordin Roxanna, Studiegången 16, 416 81
Göteborg, r.noordin@hotmail.com
- Nordin Lars-Thure, Makrillvägen 115,
815 45 Tierp, 0293-141 33, l-t@bahnhof.se
- Norell Bo, Tredje Tvärgatan 24 A, 802 84
Gävle, 026-10 86 46/070-546 01 31,
bo.norell@bredband.net
- Norlin Inger, Folkparken 12, 136 40 Handen,
08-741 01 93, norlin7@hotmail.com
- Nyman Per Olof, Mätaregränden 4,
226 47 Lund, 046-13 05 88/222 81,
per-olof.nyman@biokem.lu.se
- Olausson Bettina, Ljur Nolängsbacke, 447 94
Vårgårda
- Oldhammer Bengt, Stenbergsvägen 79,
Oljonsbyn, 794 92 Orsa, 0250-422 17/070-
3343382, bengt.oldhammer@telia.com
- Olsson Cipi Marlene, Folktrövägen 8 A,
907 51 Umeå
- Ottosson Andreas, C/O Kalhori
Slättervallsgatan 10, 115 44 Stockholm
- Owe-Larsson Björn, Sankt Göransgatan 102,
2tr., 112 45 Stockholm, 08 6525908,
bjorn.owe-larsson@neuro.ki.se
- Perjons Yngve, Movägen 37, 785 62 Djurmo,
0241-522 55
- Persson Helena, Utnoravägen 27, 805 97
Gävle, 026-12 22 18/0730-44 10 77,
helenapersson75@hotmail.com
- Persson Kristian, Villavägen 3, 748 50 Tobo,
0295-340 11, kristian.persson@mv.slu.se

- Petersson Bo, Rundelskatan 18, 263 33 Höganäs,
bo.petersson@naturskyddsforeningen.se
- Petersson Gunnel, Rundelskatan 18, 263 33 Höganäs,
gunnel.petersson@naturskyddsforeningen.se
- Pettersson Arne, Järnvägsgatan 49, 621 46 Visby, p.arne.pettersson@telia.com
- Pfern Gun, Nyponvägen 20, 263 62 Viken, gun.pfern@swipnet.se
- Rasmusson Lina, Gamla Södertäljevägen 1 A, lgh 1102, 129 55 Hägersten, 073-694 60 79, linarasmusson@yahoo.com
- Rautenberg Anja, Kungsgatan 30 A, 753 21 Uppsala
- Ringberg Erik, Ölandsresan 135, 757 55 Uppsala, erik_ringberg@hotmail.com
- Rosengren Frida, Möllevägen 7, 247 54 Dalby, frida.rosengren@biol.lu.se
- Rudolphi Jörgen, Kolvaktargränd 5 B, 907 42 Umeå, 070-656 32 99, jorgen.rudolphi@gmail.com
- Ryd Lilian, Gralsåsen 678, 313 92 Oskarström, lilian.ryd@gasslingsbo.pp.se
- Rydin Håkan, Bruksvägen 6, 752 41 Uppsala, Hakan.Rydin@ebc.uu.se
- Rönblom Kristina, Regentvägen 14, 132 37 Saltsjö-Boo
- Sander Per, Seminariegatan 2 A, 871 31 Härnösand, 0611-662 12/0611-34 92 19/ 070-214 56 49, per.sander@pavilionclub.se
- Sandkull Bengt, Fågelhundsgatan 14, 115 42 Stockholm
- Sjöberg Jan, Hjalmar Brantingsgatan 4 A, 753 27 Uppsala, 070 3671018, jansjoberg@comhem.se
- Sjögren Lars, Gunnar Wennerbergs väg 4, 443 34 Lerum, lars.sjogren@tele2.se
- Sjöqvist Olle, Nybohovsbacken 52, 117 64 Stockholm
- Sjöstrand Anita, Bredehall 58, 443 38 Lerum, 0302-125 64, anita_sjostrand@hotmail.com
- Skarp Erik, Roslagsgatan 13A, 113 55 Stockholm, 08-612 80 82, erik.skarp@telia.com
- Stansvik Andreas, Fyrmästaregången 16 lgh 1402, 413 18 Göteborg, 070 578987, andreas@stansvik.com
- Stridvall Anita, Lextorpsvägen 655, 461 64 Trollhättan, 0520-726 50, anita@stridvall.se
- Strindell Magnus, Stomvägen 6, 342 35 Alvesta, 0470-299 65, strindell@animal.net
- Ström Lotta, Sjöfruvägen 155 D, 907 51 Umeå
- Strömberg Mikael, Flygarevägen 26, 341 40 Ljungby
- Sundberg Sebastian, Eriksgatan 11 B lgh 1202, 752 18 Uppsala, 018-54 82 50/471 28 53, sebastian.sundberg@ebc.uu.se
- Sundh Lennart, Hasselgatan 15, 521 30 Falköping, lennart.sundh@ebox.tninet.se
- Sundström Sofia, Älgsjö Midskogsdaalen 193, 871 92 Härnösand
- Svensson Christer, Nantunavägen 3, 757 52 Uppsala
- Svensson Jan, Skogsgatan 1 lgh 1101, 252 30 Helsingborg
- Svensson Sylvia, Runslingan 167, 423 47 Torslanda
- Syke Suomen, Tapani Sallantus, Mechelininkatu 34 A, Fi-00260 Helsinki, Finland
- Säihke Birgitta, Härölds väg 14, 449 30 Nödinge
- Söderström Lars, Kolstadsflata 63b, N-7098 Saupstad, Norge
- Sögård Peter, Åbacka Horn, 541 96 Värning, 0500-44 11 36
- Thoreström Peter, Bringetofta prästgård, 576 91 Sävsjö, 0382-531 33
- Tidemalm Rolf, Ställ Överbyn 5, 685 94 Torsby, rolf.tidemalm@gmail.com
- Tiderman Dan, Torpängsvägen 41, 141 42 Huddinge, 08-608 06 13
- Tjädermyr Agne, Fastlycke 103, 385 97 Söderåkra
- Troschke Tomas, Bygränsvägen 10 H, 806 49 Gävle, tomas.troschke@telia.com
- Tyler Torbjörn, Enningervägen 12, 243 31 Höör
- Udd Daniel, Väsbergs Bygatu 38, 795 91 Rättvik, 073-802 93 68, danieludd@gmail.com
- Uhlén Helena, Nackebo Lagerstorp 1, 565 96 Bottnaryd, 036-30 21 01, helena.gralen@telia.com

Universitaetsbibliothek,
Zeitschriftenabteilung/DFG, Johann
Christian Senckenberg, Bockenheimer
Landstr. 134-138, D-60325 Frankfurt am
Main, Tyskland

Wadstein Magnus, Eken 1, Hulta, 585 96
Linköping, magnus.wadstein@svsog.svo.se

Wahlström Krister, Backgatan 16,
341 39 Ljungby, 0372-142 76,
krister.wahlstrom@skogsstyrelsen.se

Waldemarson Eva, Snorres väg 158,
224 74 Lund, 046-222 93 09,
eva.waldemarson@ekol.lu.se

van den Brink Rune, Åsby gård 5,
611 97 Stigtomta, 0155-940 88,
fam.vandenbrink@telia.com

Vanhoeacker Didrik, Bagartorpsringen 62,
170 65 Solna, 08-624 23 14,
didrik@botan.su.se

Warshan Denis, Öregrundsgatan 11, 115 59
Stockholm, denis.warshan@su.se

Weibull Anki, Torstuna-Husby 3, 749 72
Fjärdhundra

Weibull Elias, Torstuna-Husby 3, 749 72
Fjärdhundra

Weibull Elvira, Torstuna-Husby 3, 749 72
Fjärdhundra

Weibull Henrik, Torstuna-Husby 3, 749 72
Fjärdhundra, 0171-41 22 50/ 0702-63 63
66, Henrik.Weibull@naturcentrum.se

Welin Catarina, Raskamålavägen 22,
372 62 Bräcke Hoby, 0768 826605,
cvelin@outlook.com

Wennersten Lena, Tingshusvägen 4, 388 91
Vassmolösa

Vesterberg Sture, Innerbyvägen 1, 975 61
Luleå, 0920-25 95 12

Widhe Sten, Kolargränd 6 lgh 1301, 737 46
Fagersta

Wigermo Charlotte, Fästningsgatan 19 B 4tr.,
291 34 Kristianstad, 044-24 39 28/0733-77
90 80, charlotte.wigermo@gmail.com

Wiklund Karin, Dalby Hässle 82,
755 91 Uppsala, 018-38 22 37,
KarinWiklund@telia.com

Wilhelmsson Per, Södra Koltorpsgatan 36 A,
571 39 Nässjö, 0380-195 18/181 10

Yderberg Nina, Gåsinge Ullsta, 646 91
Gnesta, biz@sevensisters.se

Åkerberg Michael, Broterassen 27, 197 31
Bro

Åkerström Henry Västgötaresan 46 lgh
1203, 757 54 Uppsala, 018-42 21 63/018-16
38 43, henry.akerstrom@telia.com

Åkesson Richard, Kolgatan 7 B,
263 36 Höganäs, 042 331549,
rakesson.hoganas@gmail.com

Åström Staffan, Näsevägen 185, 835 94
Aspås, sibbaldia@passagen.se

Medlemmar fördelade på provinser 2014

Blekinge

Welin Catarina

Bohuslän

Arvidsson Bodil
Blomgren Evastina
Molander Olle

Dalarna

Gunnarsson Urban
Maad Johanne
Oldhammer Bengt
Perjons Yngve
Udd Daniel

Gotland

Pettersson Arne

Gästrikland

Delin Anders
Gustavsson Nicklas
Hedström Eva
Norell Bo
Persson Helena
Troschke Tomas

Göteborg

Antonsson Henrik
Berg Johan
Carlsson Peter
Ekman Sten
Fransén Sven
Gerre Lars
Götmark Elin
Karlsson Lilian

Larsson Fredrik
Lindholm Mattias
Lund Mikael
Lundmark Irene
Löfgren Martin
Malmsten Anders
Niklasson Aimon
Nilsson Cecilia
Noordin Roxanna
Stansvik Andreas
Svensson Sylvia

Halland

Andersson Christer
Flodin Lars-Åke
Georgson Kjell
Hallenberg Björn

Hallenberg Berit
Larsson Lars-Erik
Lind Jesper
Ryd Lilian

Hälsingland
Jägbrant Veronica

Jämtland
Grund Lars-Olof
Jonsson Fredrik
Åström Staffan

Lappland
Karström Mats

Norrbottnen
Vesterberg Sture

Närke
Hansson Jesper
Hermansson Sture
Lindström Åke

Skåne
Albinsson Crister
Andersson Carl-Axel
Arup Ulf
Berggren Christian
Berglund Ulla
Cronberg Nils
Gleisner Marianne
Götmark Hulda
Holst Olle
Jansson Joel
Kristensson Gerhard
Lindén Carl Johan
Lindow Marianne
Ljung Göran
Magnusson Magnus
Nilsson Nils-Otto
Nilsson Staffan
Nyman Per Olof
Petersson Bo
Petersson Gunnell
Pferm Gun
Rosengren Frida
Svensson Jan
Tyler Torbjörn
Waldemarson Eva
Wigermo Charlotte
Åkesson Richard

Småland
Bengtsson Roland

Björkman Leif
Björkman Uno
Johansson Emilia
Karlsson Bo Erik
Nicklasson Allan
Strindell Magnus
Strömberg Mikael
Thoreström Peter
Tjädermyr Agne
Uhlén Helena
Wahlström Krister
Wennersten Lena
Wilhelmsson Per

Stockholm
Andersson Jan
Bisang Irene
Edelsjö Jan
Een Gillis
Ekman, Joakim
Ekqvist Lars
Hansare Louise
Hedenäs Lars
Herber Ingemar
Hylander Kristoffer
Jacobson Conny
Johansson Ove
Karlsson Thomas
Kavcic Maria
Leckström Marianne
Lindberg Barbro
Lonnstad Jenny
Lundén Kerstin
Lövgren Esse
Norlin Inger
Ottosson Andreas
Owe-Larsson Björn
Rasmusson Lina
Rönblom Kristina
Sandkull Bengt
Sjöberg Jan
Sjöqvist Olle
Skarp Erik
Tiderman Dan
Vanhoenacker Didrik
Warshan Didrik

Södermanland
Fast Sofia
Karlsson Bo
Lernefalk Håkan
Lindgren Evelina
van den Brink Rune
Yderberg Nina

Uppland
Artdatabanken, Sveriges
Lantbruksuniversitet
Backéus Ingvar
Bengtsson Fia
Birath Bengt
Blom Birgitta
Barring Hans
Eklund Stefan
Ekman Kerstin
Eriksson Fritz
Gunnarsson Niklas
Hallingbäck Tomas
Henäng Gullmar
Hytteborn Håkan
Jerkman Bo
Joelsson Thorleif
Lundblad Åke
Lönnell Niklas
Moberg Johan
Nordin Lars-Thure
Persson Kristian
Rautenberg Anja
Ringberg Erik
Rydin Håkan
Sundberg Sebastian
Svensson Christer
Weibull Anki
Weibull Elias
Weibull Elvira
Weibull Henrik
Wiklund Karin
Åkerberg Michael
Åkerström Henry

Värmland
Asker Sara
Fransson Sven
Tidemalm Rolf

Västerbotten
Dynesius Mats
Ericson Nils
Forsman Helena
Löfgren Per
Marberg Mikael
Olsson Cipi Marlene
Rudolphi Jörgen
Ström Lotta
Västergötland
Andersson Kjell
Arulf Per-Arne
Dahlberg Johan
Eriksson Kjell

Fredriksson Ingvar

Glans Rustan

Gustafsson Siv

Hansson Kenneth

Jannert Bertil

Johansson Curt-Anders

Kindbom Bo

Magnusson Maria

Molin Maria

Olausson Bettina

Sjögren Lars

Sjöstrand Anita

Stridvall Anita

Sundh Lennart

Säihke Birgitta

Sögård Peter

Västmanland

Bsenko Lars

Flint Celsing Christina

Hansson Jesper

Löfgren Lars

Widhe Sten

Ångermanland

Jonsson Mats

Sander Per

Sundström Sofia

Öland

Knutsson Tommy

Lundkvist Håkan

Östergötland

Andersson Janne

Bruhn Åke

Wadstein Magnus

Utanför Sverige

Danmark

Damsholt Kell

Fuglesang Fredriksen

Rasmus

Goldberg Irina

Larsen Jan R.

Finland

SYKE Suomen

Ymparistokeskus

Norge

Appelgren Leif

Arnstein Lye Kåre

Hassel Kristian

Homble Kåre

Höitomt Torbjörn

Söderström Lars

Storbritannien

Natural History Museum,

London

Tyskland

Universitätsbibliothek,

Frankfurt

USA

Missouri Botanical Garden

Aktuella aktiviteter

Här listar vi kommande händelser som kan vara av intresse för den mossintresserade. För eventuella förändringar hänvisar vi till respektive kontaktperson eller till Mossornas Vänners hemsida: www.mossornasvanner.se/mv

Mossornas Vänners höstexkursion 2016

Höstexkursionen 2016 kommer att avhållas i Härjedalen den 2-4 september. Mer information kommer så småningom på hemsidan. Ni kan göra en preliminär anmälan till Tomas Hallingbäck, e-post: thallingback@hotmail.com, tel: 018-34 35 12, så får ni efterhand mer information via e-post.

Inventeringsläger för projekt Skånes Mossor i Hallamölla 23-30 september 2016

Alltsedan projekt Skånes Mossor startade har vi anordnat inventeringsläger på en rad olika platser i landskapet. I år blir det inventeringsläger i landskapets sydöstra delar. Mellan fredagen den 23 och fredagen den 30 september kommer vi att inventera ett antal rutor i trakterna av Verkeån och på Linderödsåsens södra sluttningar. Naturen i dessa delar av Skåne är hänförande och chansen är stor till många fina och oväntade fynd.

Under inventeringsveckan kommer vi att bo på Hallamölla gård som ligger mellan Andrarum och Eljaröd sydväst om Brösarp. Hallamölla gård är en modern anläggning och frukost, lakan och städning ingår i alla priser. Det finns möjlighet till självhushåll eller att grilla på grillplatsen. Se vidare www.hallamolla.se

På dagarna inventerar vi i smågrupper. Du som ännu inte kan så mycket om mossor kommer att ha möjlighet att följa med en mera erfaren inventerare. På kvällarna samlas vi och hjälps åt att bestämma alla insamlade belägg.

Vik redan nu den 23-30 september till inventeringslägret i Hallamölla. Du är välkommen även om du inte har möjlighet att vara med alla dagar. Fredagen den 23/9 är bara ankomstdag på kvällen. Anmälan görs till Staffan Nilsson, e-post staffan.u.nilsson@gmail.com eller tel. 0738-433494.

Protokoll fört vid Mossornas Vänners årsmöte på Djupviks kursgård, Södermanland, den 7 maj 2016

Närvarande: Carl-Axel Andersson, Leif Appelgren, Birgitta Blom, Sven Fransén, Tomas Hallingbäck, Louise Hansare, Olle Holst, Bo Karlsson, Evelina Lindgren, Göran Ljung, Sofia Lund, Magnus Magnusson, Cecilia Nilsson, Måns Persson, Andreas Stansvik, Bo Thörnquist, Karin Wiklund

- § 1. Årsmötet öppnades av Olle Holst.
- § 2. Dagordningen godkändes med ett mindre tillägg till Övriga frågor.
- § 3. Till mötesordförande valdes Tomas Hallingbäck.
- § 4. Till mötessekreterare valdes Olle Holst.
- § 5. Till justerare valdes Cecilia Nilsson.
- § 6. Det konstaterades att årsmötet utlysts i tid.
- § 7. Röstlängden fastställdes (se lista ovan).
- § 8. Föregående protokoll gicks igenom och lades *ad acta*.
- § 9. Verksamhetsberättelsen gicks igenom och lades *ad acta*.
- § 10. Rapport från redaktionen. Tidskriften kommer ut som planerat. Dock önskas i vanlig ordning bidrag.
- § 11. Kassören gick igenom bokslutet och lät meddela att föreningens ekonomi är fortsatt god.
- § 12. Besluts att årsavgiften skall vara oförändrad (100 SEK). Styrelsen fick i uppdrag att se över kostnaderna för medlemmar bosatta i utlandet.
- § 13. Revisionsberättelsen gicks igenom av revisorn.
- § 14. Årets bokslut godkändes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet för 2015.
- § 15. Till ny styrelse valdes: Tomas Hallingbäck (ordf.), Lars Sjögren (vice ordf.), Olle Holst (sekr.), Göran Ljung (kassör), Fia Bengtsson (ekskursionssekreterare), Sara Asker (kursansv.), Daniel Udd (hemsidesansv.), Tomas Hallingbäck (försäljningsansv.). Besluts att ordförande och kassör var för sig ska vara firmatecknare för föreningen. Mötet bestämde också att denna punkt omedelbart justeras.
- § 16. Till redaktion för Myrinia valdes Leif Appelgren, Linda Birkedal, Lars Gerre och Staffan Nilsson.
- § 17. Till revisor valdes Magnus Magnusson och Samuel Johnson till revisorssuppleant.
- § 18. Till valberedning valdes Carl-Axel Andersson och Karin Wiklund.
- § 19. En förfrågan om en nybörjarkurs i Värmland har inkommit via Sara Asker. Mötet är positivt och Olle H. arbetar vidare med frågan. Mossornas dag diskuterades. Ett förslag var 16 oktober i Skåne. Föreningens synlighet via olika kanaler ventilerades. Louise Hansare jobbar vidare med frågan. Gamla ex av Myrinia är skannade och kommer att göras tillgängliga när medlemsmatrikel m.m. tagits bort med hänsyn till PUL. Förslaget för höstexkursion är Härjedalen i september. Tomas H. arbetar vidare med frågan. Förslag på vårexkursion är Kosteröarna. Även resor till andra länder (t.ex. Estland) diskuterades. Intresserade kan vända sig till Tomas H. Årsmötet gav styrelsen i uppdrag att trycka ny upplaga av vitmossfloran. Tomas Hallingbäcks nya mossflora kommer att säljas till rabatterat pris till föreningens medlemmar.
- § 20. Mötet avslutades kl. 22:20

Vid protokollet

Olle Holst

Justeras

Cecilia Nilsson

Mossornas Vänners försäljning

Mikroskoptillbehör

Objektglas standard (50 st./förp.) 50 kr

Objektglas med en fördjupning (5 st./förp.) 35 kr

Objektglas m. två fördjupningar (5 st./förp.) 50 kr

Täckglas - 18x18mm (100 st./förp.) 25 kr

Täckglas - 24x24mm (100 st./förp.) 50 kr

Täckglas - 24x32mm (100 st./förp.) 75 kr

Pincett med ytterst fin spets, rak 10,5 cm 175 kr

Pincett med ytterst fin spets, böjd 10,5 cm 200 kr

Lösnummer av Myrinia

Finns endast av vissa årgångar. Maila thallingback@hotmail.com och ange vilka nummer ni önskar, så får ni veta om just dessa finns kvar. Pris 15 kr/ex Gamla nummer av Mossornas vänners tidning (föregångaren till Myrinia) finns som pdf-filer och kan fås utan kostnad.

Övriga skrifter

Den nya upplagan av *Mossor - en fälthandbok* av Tomas Hallingbäck säljs till reducerat pris till medlemmar i Mossorna Vänner, 290 kr + porto (45 kr inom Sverige; 85 kr till övriga Europa).

Vitmossor i Norden, ny omarbetad upplaga (2010). Slutsåld!

Göteborgstraktens mossor (2008), 128 sidor, inkl. CD-skiva. 200 kr

Sotenäsets mossor (1998), Bergqvist & Blomgren, 80 sidor. 140 kr

Preliminary distribution maps of bryophytes in Northwestern Europe. Tre volymer, 50 kr per volym:

Vol. 1. Hepaticae and Anthocerotae (second ed.), Vol. 2. Musci (A-I), Vol. 3. Musci (J-Z)

Paketerbjudande

Göteborgstraktens mossor + Sotenäsets mossor = 300 kr

Göteborgstraktens mossor + Sotenäsets mossor + samtliga tre volymer av Preliminary distribution maps = 400 kr

Försäljningsvillkor

PORTO: Enhetsporto på 45 kr per försändelse (upp till 2 kg) inom Sverige.

Gör din beställning genom att sätta in rätt belopp på Mossornas Vänners plusgirokonto 13 37 88 - 0.

Frågor om beställning: Tomas Hallingbäck, thallingback@hotmail.com

GLÖM EJ att ange vad beställningen gäller och vart den skall skickas.

Vid försändelser till utlandet kan portokostnaderna bli högre. Kontakta Tomas för närmare upplysningar (se e-postadress ovan).

Myrinias redaktion

Linda Birkedal, Enningervägen 12, 243 31 Höör, 0413-23123,
linda.birkedal@naturskyddsforeningen.se

Leif Appelgren, Storhaugveien 16A, 4014 Stavanger, Norge,
+47 90 72 69 98, leif.appelgren@gmail.com

Lars Gerre, Ejdergatan 2G, 416 68 Göteborg, 031-707 05 57,
larsgerre@yahoo.se

Tomas Hallingbäck, Körsbärsvägen 7, 741 31 Knivsta, 018-34 35 12,
thallingback@hotmail.com

Instruktioner till författare

Eftersom du läser detta har du kanske funderat på att komma med ett bidrag till Myrinia. Roligt! Myrinia utges 2 gånger om året och publicerar alla möjliga typer av artiklar, notiser, kåserier m.m. så när det gäller formerna finns det inte så mycket begränsningar.

Skicka ditt alster per e-post, som en Word-fil eller i RTF-format, till den redaktör som står överst på denna sida. **Sänd bilder och figurer separat, dvs. ej monterade i textfilen.** Figurtexter skrivs separat, efter texten. Om du inte har tillgång till dator eller e-post är du självklart ändå välkommen att skriva i Myrinia (hör av dig till redaktionen).

Börja manuskriptet med titeln på artikeln, följt av författarens/författarnas namn, adress(er) och e-postadress(er). Sedan följer en kort sammanfattning på engelska (som vi kan skriva om du vill ha hjälp med det). I slutet på artikeln ska eventuell citerad litteratur samlas under rubriken "Referenser". Här ska endast finnas sådan litteratur som nämns i artikeln och omvänt. Undvik förkortningar. Exempel på hur referenserna ska anges: Hallingbäck, T., Hedenäs, L. & Weibull, H. 2006. Ny checklista för Sveriges mossor. Svensk Botanisk Tidskrift 100: 96-148.

När mossor nämns anges det svenska namnet först, följt av vetenskapligt namn, utan komma och parenteser, t.ex. trindmossa *Myurella julacea*. Båda dessa upprepas vid varje tillfälle arten nämns. Undantag kan dock göras om en artikel handlar om en eller två arter då endast det ena namnet behöver användas efter den första gången. Namnen bör följa dem i checklistan 2006 (se ovan). För kärlväxter räcker det med det svenska namnet. Använd inga formateringar och andra finesser i ordbehandlingsprogrammet, förutom kursivering av vetenskapliga namn. Vi förbehåller oss rätten att publicera inkomna manus via internet.

Om det är något du undrar över är du välkommen att kontakta redaktionen.

Myrinia 26 (1) innehåll

- 1 Fynd av sprödkalkmossa *Tortella bambergeri* på Orust i Bohuslän
ANDREAS STANSVIK
- 6 Stäpprosettmossa *Riccia ciliifera* funnen med sporer för första gången i Sverige
TOMAS HALLINGBÄCK
- 8 Sporkapslar på hårklomossa *Dichelyma capillaceum*
PER DARELL
- 13 Carl Albert Tärnlund - socialist, världsresenär och bryolog
LARS LÖFGREN
- 18 Släktträff på en tallstubbe
HENRY ÅKERSTRÖM
- 22 Mossornas Vänners höstexkursion 2015 till Rosendal på norska västkusten
PETER SÖGÅRD
- 34 Medlemsmatrikel 2015
- 42 Aktuella aktiviteter
- 43 Protokoll från Mossornas Vänners årsmöte 2016
- 44 Mossornas Vänners försäljning